

Ἰὼ νόμος διδασκαλίας Σωφροσύνης Λαομαθίας
μετ' ἀποσκευῶν ὁ Π. Χρυσῆς

ΓΜ9732

ΛΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ὑπὸ

Π. ΧΙΛΤΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΜΙΑΙΗΝ ΤΩΝ ΔΕΙΨΑΝΩΝ

ΤΗΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΚΑΡΟΥΤΣΟΥ

σύζυγου τοῦ ἀρχιστρατήγου

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ἐν τῷ Ναῶ τοῦ ἀγίου Γεωργίου τῶν Λατίνων ἐν μηνὶ Ἰανουαρίου 3 τοῦ ἔτους 1863, ὅτε ἐτελεῖτο ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον αὐτῆς κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Γενναίου στρατηγοῦ Ἰωάννου Κολοκοτρῶνη, ἀνακομίζοντος τὰ ὅσα τῆς μητρὸς του.

Ἀπέθνησκεν ἡ Αἰκατερίνη Καρούτσου ἀπὸ Λεοντάρει τῆς Πελοποννήσου καὶ σύζυγος τοῦ τότε μαγίρου καὶ εἰτα ἀρχιστρατήγου Θεοδώρου Κολοκοτρῶνου εἰς τὴν Ζάκυνθον τῷ 1820 κατὰ μῆνα Αὐγούστου. Ἐθάπτετο εἰς τοῦτον τὸν ναὸν τοῦ τροπαιοφόρου Γεωργίου τῆς οἰκογενείας Λατίνων, ὅπου ἠρχίζετο ὁ Ζακύνθιος μετ' Ἀλοπονήσιον, Ρουμελιώτην καὶ Ἐπτανήσιον ναυαγιστῶν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἔλευθερίαν. Ὁ σύζυγος τῆς Αἰκατερίνης ἐπιπέσει ἐπὶ τὴν ἀφιλή ἀγάπην πρὸς τὴν σύζυγον, ἐκθύβαλει ἐπὶ τὴν ἀφίλη ἀγάπην τῆς κόλυβας κατὰ τὰς ὁπτιὰ καὶ σαράντα. Μετ' ἄλιγον ἐπροσκύνει τὸ

ΙΑΚΟΒΑΣΕΙΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΔΕΙΞΗΤΗΡΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

μνήμα, και ἀπεχειρέτα τὴν σύζυγον κρατῶν δὲ τὴν σπάθην τοῦ Λεωνίδου, ἔφρευεν ἀπὸ τὴν φιλόξενον ταύτην γῆν, τὸ καταφύγιον τοῦ σκλαβωμένου, και ἐσώζετο εἰς τοῦ Μούρτσινου· ἔπιανε τοὺς Τούρκους εἰς τὴν Καλαμάταν, και ἀπ' ἐκεῖ ἐπροσκάλει ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀνάστασιν, διὰ νὰ ἐκδικηθῶσιν αἵματα μιλιοῶν ψυχῶν, και νὰ καταπαύσωσι 400 χρόνων ἀτιμώσεις, ὑποδουλώσεις και καταστροφὰς τῆς μητρὸς τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, τῆς πρώτης Εὐρωπαϊκῆς γῆς, ὅπου ἐγεννήθη ἰσὺνομος ἐλευθερία, ἐξ-ηφανίσθη σκότος ψευδοθείας, και ἔλαμψε φῶς θεογνωσίας.

Ἐπειτα ἀπὸ 42 χρόνους ἐπανέρχεται και ὁ Γενναῖος υἱὸς τῆς Λικατερίνης Ἰωάννης Κολοκοτρῶνης εἰς τὴν Ζάκυνθον, τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του· και ἐκπληρῶν καθήκον υἱῶν πρὸς φιλοσόργους γονεῖς, τρέχει εὐθὺς εἰς τὸν ἴδιον ναὸν, εὐρίσκει τὸ μνήμα τῆς μητρὸς· γονατίζει και προσκυνεῖ τὸν τάφον της, ὄχι πλέον ὡς σκλάβος τοῦ ἀγαρινοῦ, ὄχι ὡς περιφρονημένος βραγιάς, ὄχι ὡς παιγι-διάρικον παιδίον, ἀλλ' ἐλεύθερος ἐλευθέρου βασιλείου ὑπήκοος, φω-τοβολῶν ἀπὸ καρδίας γενναιοψυχίαν και καρτερίαν, γεμάτος δόξης και εὐφημίας, πλήρης πολυετοῦς πειραματικῆς ὀρθονοίας και πατραγαθίας.

Εἶτα προχωρεῖ βαθύτερον εἰς τὸ μητρικὸν μνήμα· ἀνακτάπει τὸ χῶμα, ξεθάπτει τὰ κόκκαλα, τὰ πλύνει με καθαρὸν νερὸν ἀπὸ τὴν βρῦσιν ἐκείνην, ὅπου ἔπινε ὁ πατήρ του, και ἐδρόσισε τὰ φλογι-σμένα ἀπὸ τὴν τυραννίαν σπλάγγνα του. Τὰ βραντίζει με τὸ ροδό-σταγμα τῆς ἀνθοστολίστου νήσου μας, τὰ βρέχει με τὰ δάκρυά του, τὰ ἀσπάζεται, τὰ φιλεῖ φίλημα σεβασμοῦ, ἀγάπης, τιμῆς, πα-τριωτισμοῦ, ἐλευθερίας. Προσκαλεῖ τὸν Πανιερώτατον Ἐπίσκοπόν μας Κοκκίνην, ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος πρῶτον ἐφημερεύων εἰς τὴν Ὀδηγήτριαν συνεδόξαζε τὸν Θεὸν με τοὺς Ζακυθινομωραῖτας διὰ τὴν εὐδόωσιν τοῦ ἀγῶνος. Ἦδη ἀναίμακτος θυσία προσφέρεται παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἀδικάστου κριτοῦ τοῦ κόσμου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν γονέων, ἀδελφῶν, τέκνων και γνωρίμων τῆς Λικατερίνης και τοῦ Θεοδώρου. Συμπαρίσταται εἰς τὴν τελετὴν και ὁ γενναῖος υἱός. και πρὸς τὰς δεήσεις εἰς τὸν Θεὸν, ἐκφέρει δάκρυα συγκινήσεως και ἀσπασμοῦ πρὸς τοὺς συναδέλφους του Ζακυνθίους. Δεχόμεθα και ἡ-μεῖς τοὺς ἀσπασμοὺς τούτου· συνεκφωνοῦμεν τὸ «αἰωνία ἡ μνήμη» πρὸς τοὺς ἀποθαμένους του· συνανευθυμούμεθα τὰ ἔργα τῶν πατέρων μας, συνευφραίνόμεθα διὰ τὴν ἐθνικὴν παλιγγενεσίαν μας.

Θρησκευτικώτατον τοῦτο τὸ ἔργον, πανιερώτατε Δέσποτα, ὅτι συνδέει τὸ ἐπὶ γῆς φαρτὸν τοῦ ἀνθρώπου με τὴν εἰς οὐρανὸν ἀθανασίαν του. Ὅσιον και ζῆλωτὸν τὸ καθήκον τούτου τοῦ Γενναίου υἱοῦ, ὃ Πατέρες και Μητέρες, ὅτι παραδειγματίζει εἰς τὰ τέκνα σας ἀξιό-τιμον χρῆσιν υἱικοῦ σεβασμοῦ πρὸς πολυποθήτους γονεῖς. Κατάλ-ληλος συγκαίρις, ὃ φιλοθενέστατοι Ζακύνθιοι, ὅτι ἀνευθυμούμεθα πάλιν τὰς πατριωτικὰς ἀρετὰς τῶν πατέρων μας.

Ναί, Κύριοι, ἡ παρούσα στιγμή εἶναι στιγμή θρησκευτικῆ, στιγ-μὴ καθήκοντος, στιγμή φιλοπατρίας. Καὶ ὁ μὲν ἀρχαῖος Ἕλληρ στε-ρημένος τοῦ φωτός τῆς θείας ἀποκαλύψεως, θεοποιῶν ἔλην τὴν ὕ-λην, και εἰς ὅλα τὰ ἰδανικὰ τῆς θεότητος αὐτῆς δίδων μορφὰς, πάθη, και κλίσεις ὁμοίας ἑαυτοῦ, ἐφαντάζετο και τὰ μετὰ θάνατον εὐφρόσυνα ἢ λυπηρὰ, καθ' ὅσον τοῦ κόσμου λύπη ἢ ἡδονὴ ἐπρό-σβαλλε τὰς αἰσθήσεις του.

Και διὸ κοκυτοί, και πυριφλεγέθοντες Κέρβεροι και Γύπες ἦσαν αἱ μετὰ θάνατον ὀδῶναι τῶν νῆσοι δὲ μακάρων και ἡλύσια πεδία γε-μάτα ἀπὸ ρόδα και μῆλα τῶν Ἑσπερίδων ἐνέπνεον και ἔτρεφον τὰς ψυχὰς τῶν μακαρίων του.

Τροχὸς ἄρματος γὰρ οἶα,

Βίωτος τρέχει κυλισθεῖς·

Ὁλίγη δὲ κεισομέεσθα

Κόρις ὁστέων λυθέντων.

Ἀλλ' ὁ χριστιανισμὸς φωτίσας με τὴν θεῖαν του ἀποκάλυψιν τὸν νεώτερον Ἕλληνα, ἀπέχων πάσης ὕλικότητος, και πραγματικῶς τὸν ἀνθρωπον βουλόμενος νὰ σύρη ἀπὸ τὴν φαινομένην φθαρτότητα εἰς τὴν ἀληθῆ ἀυλότητα τοῦ πνεύματος, και θεωρῶν τὰ ἐγκόσμια ὡς πρόσκαιρον δοκιμὴν τῆς ἀρετῆς, ἥτις θὰ μεταβιβάσῃ τὸν ἀνθρωπον εἰς τὴν οὐράνιον μακαριότητα, διακηρύττει διὰ τῶν θεῶν γραφῶν του »ψυχὰι δικαίων ἐν χειρὶ Θεοῦ, και οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος· »ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι· ἀλλ' αἱ ψυχὰι αὐτῶν ἐν ἀ- »γαθοῖς αὐλισθήσονται· διὸ πρὸς σὲ, Κύριε, κερᾶζομαι ὁ Θεός μου».

Ἡ ψυχὴ λοιπὸν τοῦ Χριστιανοῦ, τοῦ δικαίου, τοῦ ἐργασθέντος ἐν τῷ κόσμῳ τὸ ἀγαθὸν, τοῦ κοπιᾶσαντος ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ ἀγωνισθέντος ὑπὲρ πίστεως και πατρίδος, ἐν χειρὶ Θεοῦ κατέχεται. Ἴκεῖ κυματίζει εἰς τὰ ἀφθαρτα κύματα τοῦ θείου φωτός· ἀγάλλε-ται ἐν εἰρήνῃ· συνευφραίνεται μετὰ τῶν ἀγγέλων και τῶν ἁγίων. Και διὸ ὀρθῶς κράζει και δέεται ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν ἐκκλησία διὰ τῶν θεῶν λειτουργῶν, διὰ τῶν πιστῶν τέκνων της πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν ἐν τύπῳ φωτεινῷ, ἔνθα ἀπέδρα λύπη και στεναγμός.

Διὰ ταῦτα και ἡμεῖς σήμερον συναχθέντες εἰς τοῦτον τὸν ναὸν, και ἔχοντες ἐνώπιον ὁστὰ εὐσεβοῦς και φιλοπατρῖου οἰκογενείας, κρᾶζομεν μετὰ τῶν ἱερέων πρὸς τὸν Κύριον, ἀναμνημονεύομεν τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, συναισθανόμεθα ἐκπλήρωσιν καθηκόντων διὰ τὰ ἐπὶ γῆς και πρὸς οὐρανόν. Ὁφέλιμος τοιαύτη περίπτωσις. Ὀντως ἀπαύ-γασμα χριστιανικῆς και πατριωτικῆς ἀρετῆς.

Ἐνθυμοῦμαι, Κύριοι, ἐφέτως περιηγούμενος τὴν ὥραιαν Ἰταλίαν, ὅτε ἐπεσεπτόμην τὸν ἐν Φλωρεντίᾳ ναὸν τοῦ Ἐσταυρωμένου, ὅπου δόξα, σοφία, τέχνη και πατριωτισμὸς διεγείρει λαμπρὸν καλλιτε-χνικὸν ἀντανακλάσασθαι τὸν μεγαλοφυῆ ἑραστήν της, ἔπεσαν οἱ ὀφθαλ-

ΙΑΚΩΒΑΚΕΙΩΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

μοί μου και ἐπὶ τοῦ κυβουρίου τῆς Αετίτσιας Βοναπάρτου και ἔλεγον μὲ τὸν συλλογισμόν μου· τῆς τὸν λίθινον τοῦτον σαρκοφάγον ἐλύθησαν τὰ κόκκαλα μεγάλης Βασιλομήτορος, τὰ ὅποια ἐν τῇ ζωῇ ἐβλάστησαν τέσσαρας βασιλεῖς· και αὐτὸν τὸν μέγαν Αὐτοκράτορα Ναπολέοντα, τοῦ ὁποίου—

»τὸ ἡμῖσιν τῆς σφαίρας ἔφεξε στὰ σπάργανά του·
»και τὸ ἄλλο ἡμῖσιν τῆς ἔφεξε στὰ σάβανά του.

—ἀλλ' ἀπὸ τοῦς βλαστοῦς τῆς Αετίτσιας διακοσίω μιλιοῦν ψυχῶν τύχη εὐημερίας και ἀθλιότητος ἤνθισαν, ἐκάρπησαν, κατεκόπησαν, ἐξωλοθρεῦθησαν διὰ τὰς φιλοδόξους δυναστείας τῶν Βοναπαρτιδῶν. Βεβαίως, Κύριοι, δὲν εἶναι ἀληθινὸν μεγαλεῖον δόξης, ὅποιον στήριζεται ἐπὶ ἐγωϊσμοῦ και φιλοδόξου ἰδιοπαθείας. Τὸ μέγα ἔργον μεγαλεπθόλου ἀνδρὸς ἐξαστράπτει εἰς τὴν αὐταπάρνησιν διὰ κοινωφέλειαν και κοσμοσωτήριον εὐεργεσίαν. Και τοιαῦται λαοσωτηριωδέστεραι ἰδέαι, κοσμοφελέστεραι στοχασμοί, δικαιολογώτεραι ἐπιχειρήσεις περὶ ἀληθινοῦ μεγαλείου μοὶ ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ κιβώτιον τοῦτο, ἅπου βλέπω μέσα τὰ κόκκαλα τῆς Αἰκατερίνης.

*Αὐτὰ εἶναι κόκκαλα, ποῦ βγαλμένη
Τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά,
Και σὰν πρῶτ' ἀνδρειωμένα
Χαίρει, ὦ! χαίρ' ἡ ἐλευθεριά!*

Ναί, Κύριοι, ὁ σύζυγος τῆς Αἰκατερίνης και οἱ βλαστήσαντες υἱοὶ ἐκ τῶν σπλάγχθων τῆς, ὡς και πᾶς ἄλλος συνεργάτης αὐτῶν εἰς τὸν ἱερὸν ὑπὲρ πίστεως και πατρίδος ἀγῶνα ὠρίμασαν καρποῦς, οἱ ὅποιοι ἔθρεψαν αὐταπάρνησιν δι' εὐσέβειαν, πατραγαθίαν και φιλανθρωπίαν. Αὐτοὶ κατεπολέμησαν τὴν τυραννίαν, κατενίκησαν τὸν ἐγωϊσμόν και τὴν φιλοδοξίαν, και ἀνέδειξαν τὴν Ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν περιχαρῶς νὰ διατρέχῃ τὴν Ἀνατολὴν και νὰ προσφέρῃ τὴν τυραννοφόνον χεῖρα τῆς εἰς ὅλους τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς. Διότι τί ἦτον ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τῆς ζωῆς τῆς Αἰκατερίνης; τί ἐποίησεν μετὰ τὸν θάνατόν τῆς; πόσον ἐπέκτεινε τὴν ἰδέαν τοῦ μεγαλείου τῆς; Ἔζη εἰς τὴν σκλαβίαν ὁ Ἕλληνας ἄδικος ἄρπαξ κατεῖχε τὴν γῆν τῶν προγόνων του. Ἐρρονεῦτο ἀδιακρίτως πατήρ, μήτηρ, υἱός, σύζυγος, συγγενής; ἐστερεῖτο τῶν κτημάτων του, τὸ εὐμορφόν του ἀγόρι ἐχόρταινε τὴν ἠδυπάθειαν τοῦ τυράννου· περιφρονεῖτο ἡ θρησκεία του· νόμιμον ἀνόσιοι και τὸ αὐθαίρετον τοῦ Μουσολίμου ἐξύγωναν τὸν τράχηλόν του· ἐκρύπτετο εἰς ταῖς σπηλιάς ὁ ἀδύνατος· ἐτάζετο ὁ ἀνδρεῖος εἰς τὰ ὄρη

*Ἐκεῖ καλίτι εἶχε τὰ βουνο
Και σκέπασμα τὸν οὐρανόν
Τρώει μαρμαίτη γιὰ ψυχαί,
Τὰ βόλια γιὰ προσφάτι.*

Ἡνεὶ αὐτὸς ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ τυράννου· σχηματίζει ἐλπίδας σωτηρίας· ἡ θρησκεία τὰς ὑποθάλλει· ἡ ἀγάπη τὸν ἐνθουσιᾷ· ὁ θάνατος τὸν βοηθεῖ. Πτωχός, ἄπορος, χωρὶς πολεμότεχνα ἐφόδια, ἀνευτινὸς βοηθείας δυνάστου τῆς γῆς, μόνον τὸ δίκαιον ἔχων ὑπὲρ αὐτοῦ, μόνος του ἀγωνίζεται νὰ θραύσῃ τὰς ἀλύσεις του· νὰ πλύνῃ εἰς 7 χρόνων τὰ αἵματα ὅτι ἔγκλημα εἶχεν αὐτὸς και οἱ πατέρες του· νὰ γράψῃ εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν χάρτην ἐλεύθερον πολιτείαν· ν' ἀνακτήσῃ ἔθνικα δικαιώματα, νὰ παύσῃ τὰ δεινά του. Ὁ ἡρωϊσμός του θαυματουργεῖ. Κινεῖ ἡ καρτερία του βασιλεῖς κραταιοὺς εἰς φιλανθρωπίαν, οἵτινες πρότερον ἀφώριζον τὴν ἐπανάστασιν του ἀπὸ τὰς συνόδους των εἰς τὰ παλάτια τῆς Βερόνας ὡς δυναστοφθόρον καρβονερίαν· και ἐπειτα γίνονται και αὐτοὶ συναγωνισταὶ του, και βραβεύουσι τὸν δίκαιον ἀγῶνα του μὲ στέμμα και σκήπτρον βασιλείας. Αἱ ἐπιθυμίαι του μεγάλαι, ὅσον μεγάλη ἡ καταγωγὴ του· μεγαλεπήβολοι αἱ ἀξιώσεις του, ὅσον μεγαλεπήβολος ὁ πολιτισμὸς τῶν προγόνων του· θέλει νὰ στήσῃ μέχρις οὐρανοῦ τὴν πυραμίδα τοῦ μεγαλείου του, ὅπως λαμπρότερον τὸ φῶς τῆς θείας σοφίας δι' ἔργων εἰρήνης και ἀγάπης πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα διαχέηται εἰς τὴν ζοφερὰν Ἀνατολὴν.

Κατ' ἐκείνας λοιπὸν τὰς ἡμέρας στεναγμῶν και ἐλπίδων ἐκόπτετο ἡ κεφαλὴ τοῦ πατρὸς τῆς Αἰκατερίνης διὰ νὰ ἀρπάξωσιν οἱ τυράννοι τὴν περιουσίαν του. Ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, τοῦ ὁποίου οἱ γονεῖς ἐπὶ τέσσαρας γεννεὰς ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Καρύταινας αἰωνίως ἐμάχοντο τὴν τυραννίαν, δλόκληρον ὄρημαθὸν πολυαριθμοῦ οἰκογενείας ὀλοκαυτόνωντες ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πατρίδος, συσφιγγεται διὰ γαμικοῦ δεσμοῦ. Ἡ κρινοδάκτυλος κόρη τοῦ Καρούτσου δυστυχούσα εὐρίσκει προστασίαν εἰς ἀνδρειωμένον νυμφίον, και γλυκυδύζαστο ἐτοιμάζει γάλα ἀνδρείας και ἐλευθερίας. Οὕτως ὁ γάμος των εὐλογεῖται παρὰ τοῦ Χριστοῦ, και καρποφορεῖ ἐκδικητὰς τοῦ ἀθώου χυνομένου χριστιανικοῦ αἵματος, ἀγωνιστὰς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν ὀμοδούλων, πατριώτας γενναίους και μεγαλοφυεῖς, ἐτοίμους εἰς θυσίαν και αὐταπάρνησιν διὰ τὴν δόξαν θρησκείας και πατρίδος. Σώζεται ἡ Αἰκατερίνα μὲ τὰ τέκνα τῆς εἰς τὴν νῆσον μας ἀπὸ τὴν σπάθην τοῦ Ἀγαρινοῦ. Γενᾶ ἐδῶ τὸν Γενναῖον Ἰωάννην και τὸν Κουλιῖνον. Αὐτὴ και ὁ σύζυγός τῆς εὐρίσκουσι τὴν φιλοξενίαν τοῦ Ζακυνθίου ὄλω χριστιανικῆν, ἑλληνικῆν, ἀδελφικῆν, περιποιητικῆν, πρόθυμον εἰς συνδέσεις και συναγωνισμοὺς ὑπὲρ τοῦ ὀμοθῆσκου και ὀμοσθοῦς. Ἐδῶ οἱ διδάσκαλοι Μαρτελάος και ὁ Παπᾶ Θεοδώσιος διδάσκουσι εἰς τὰ τέκνα των τὰς προγονικὰς ἀρετὰς. Πατήρ και μήτηρ ἐμπνέουσιν εἰς τὰ παιδιά των τὴν εὐσέβειαν και τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστὸν θρησκείαν ἀγάπης και ἰσότητος. Διδάσκει αὐτὰ ὡς

ΙΑΚΩΒΑΤΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΕΥΚΤΙΣΤΡΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

εἰμὴ ὅταν μάχωνται διὰ νὰ καταφέρωσιν εἰς τοὺς ἀδελφούς των τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, τὴν δικαιοσύνην τοῦ νόμου, τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος. Διὰ ταῦτα ὁ στρατηγικὸς Θεόδωρος καὶ ἡ φιλόπατρις Λικατερίνα δὲν διεγείρουσιν εἰς τὴν καρδίαν τῶν τέκνων των ἐκδικήσεις καὶ σκληρὸν θυμὸν δι' ἀχρησταγίαν χρημάτων καὶ ἀνανδρον μνησικαχίαν. Δὲν τὰ ἐρμηνεύει ὁ ἀνδρειωμένος πατὴρ ὡς κλέπται δολοφρόνοι κρυμμένοι εἰς λάκκους νὰ φονεύωσιν ἀδιακρίτως ὁμοπίστους καὶ ἀπίστους, νὰ αἱματοχυλίζωνται εἰς ἀνανδρον αἶμα, νὰ καυχῶνται εἰς ψευδῆ καρτερίαν. Ἀλλὰ με σημαίας σταυροφόρους, με διάπλατα στήθη γεμάτα θάρρος καὶ ἀνδρείαν, με χεῖρι παλικαρίσιον ἀπὸ μετερίζι εἰς μετερίζι, ἀπὸ κάμπον εἰς κάμπον, ἀπὸ ντάπιον εἰς ντάπιον, ἀπὸ ταμποῦρι εἰς ταμποῦρι νὰ μάχωνται, νὰ κτυπῶνται, νὰ τουρκοφονεύωσι, νὰ κολυμβῶσι εἰς τὸ αἶμα ὑπὲρ τοῦ δυναστευομένου κατὰ τοῦ δυνάστου, ἵνα καθαρισθῶσιν ἀπὸ ταῖς Κολοκοτρωνεϊκῆς ἀμαρτίαις, καρτεροψυχῶντες ὑπὲρ τοῦ δικαίου κατὰ τοῦ ἀδίκου, ὑπὲρ ἐλευθερίας κατὰ τυραννίας.

Ναὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ναὸν, ὅπου εἴμεθα τώρα, τὰ τέκνα τοῦ Κολοκοτρώνη εὐρίσκουσι στημένην τὴν κολυμβήθραν τοῦ ἐθνικοῦ των βαπτίσματος· εἰς αὐτὴν βαπτίζονται ἔχοντες ἀνάδοχον τὸν ἰδίον των πατέρα. Εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ὀρκίζονται καὶ οὗτοι, ὅπου ὁ πατὴρ ἐπίθωνεν τὴν χεῖρα, καὶ ἐλάμβανε τὴν ὑπογραφήν τοῦ Χριστοῦ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐνώπιον μαρτύρων τοῦ Παγγάλου, τοῦ Ἀναγνωσταρά, τοῦ Νικήτα, τοῦ Πετιμεζᾶ, τοῦ Κουλιόπουλου, τοῦ Σακαλῆ, τοῦ Καλύβα, τοῦ Κούστη, τοῦ Ταγιαπιέρρα, τοῦ Βλαχόπουλου, τοῦ Βαρβίου, τοῦ Πανταζῆ, τοῦ Ρώμα, τοῦ Βιλαέτη, τοῦ Φλαμπουριάρη, τοῦ Βούτου, τοῦ Δραγῶνα, τῶν Λεωνταρίτων, τοῦ Ἑλλήνα, τοῦ Συγούρου, τοῦ Καρβελά, δίδεται αὕτη ἡ ὑπογραφή ἀπὸ τῶν Χριστῶν· ὅτι αὐτοὶ ὑπόσχονται νὰ ἀποπλύνωσι τὰς ἀνομίας των με τὸ αἶμα των· καὶ διὸ δὲν τὴν τραβᾶ ὀπίσω ὁ Θεὸς τῶν Ὀρθοδόξων. Ὁ ἱερεὺς Ἄνθιμος Ἀργυρόπουλος δένει εἰς τὸ ἐπιτραχῆλι τοῦ τοῦτο τὸ συμφωνητικόν, καὶ καταγράφει εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἀθανασίας τὰ ὀνόματα τοσοῦτων ἐδῶ ὀρκισθέντων Πελοποννησίων Ἡπειρωτῶν, καὶ Ζακυνθίων εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐθνικῆς φιλίας.

Ἄχ πόσαι φοραὶ ἐδῶ εἰς αὐτὰ τὰ οἰκήματα εἰς τὸ πλάτωμα τοῦτο, καθήμενοι οὗτοι γύρω τὸ σταυροπόδι ἐστέναν, ἐκλασαν τὰς δυστυχίας τῶν ὁμοπίστων, καὶ συνεσκέφθησαν διὰ τὴν θερραπίαν τῆς ἐθνικῆς πλῆγης; Πόσαι φοραὶ εἰς ἐκεῖνας τὰς πορτογαλέας καὶ τὰς κυτρίας, εἰς ἐκεῖνο τὸ τριανταφυλλώμενον ἔδαφος τοῦ περιβολίου, ὑποκάτω εἰς ἐκεῖνας ταῖς ἐλαίαις τοῦ ὑψώματος οἱ πατέρες σας, ὦ συμπολίται Ζακύνθιοι, μετὰ τῶν ἀνδρειωμένων ἐκείνων καπετανέων ἐμάντευσαν μετὰ τὴν σπάλαν τοῦ σφακτοῦ των ὡς ποταμοὺς τὰ τουρκικὰ αἵματα, καὶ εἴτα ἐνθουσια-

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

σμένοι ἀπὸ τὸ καλὸν μάντευμα, ἔσυραν τὸν Ἑλληνικὸν χορὸν τραγῶδουντες.

Τοῦ Λεωνίδη τὸ σπαθί
Κολοκοτρώνη τὸ κραεῖ
Σήντας θέλει νὰ τὸ θγάλη,
Χίλιους κόβει χίλιους βάλλει.

Ναὶ ἐξώσθησαν τὴν σπάθην ὄλοι. Ἐξῆλθον ἀδελφωμένοι εἰς τοὺς κάμπους τῆς Πελοποννήσου, εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ρούμελης Ζακυνθὸς Μωραΐτης καὶ Ρουμελιώτης. Ἡθλήσαν οὗτοι εἰς τὸ πλάγιόν σου, ὦ Γενναῖε Κολοκοτρώνη, ἐμάχοντο με τοὺς ἀδελφούς σου, ἐγενναιοψύχουν με τὸν πατέρα σου, ἐδαινοπάθουν εἰς τὰ ὄρτιά σας, ἤλιοκαυμένοι, πεινασμένοι, μόνον τρεφόμενοι ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν, τὴν ἀγάπην, τὴν θρησκείαν καὶ πατρίδα. Τὸ τρόπαιον τοῦ Ἄλλα, αἱ μάχαι εἰς τὸ Ὀμπλον καὶ τὸ Γηροκομεῖο· αἱ παλληκαριαὶ εἰς τοὺς κάμπους τῆς Γαστούνης, τῶν Πολιανῶν, τῶν Τρικόρφων, τῶν Πατρῶν, τοῦ Κομπότη, τῶν Ἀγράφων, τοῦ Νεοκάστρου, τῆς Τριποτάσας, τῆς Κορίνθου, τοῦ Ναυπλίου, οἱ ἥρωισμοὶ τοῦ Μεσολογγίου τὸ ταμποῦρι τοῦ Ἰωάννου Πέτα καὶ τοῦ Κεφαλλῆνος Πανᾶ, τὸ ὅποιον ἀκόμη ἀντιδροντᾶ τὰς ἀνδραγαθίας των εἰς τὰς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν, ἡ καρτερία εἰς τοῦ Πέτα ἐποτίσθησαν με τὸ αἶμα Ζακυνθίων συμπολιτῶν σου, ὦ στρατηγὲ Γενναῖε. Ἀπὸ τὸ αἶμα αὐτῶν βλαστάνει ἀμάραντος δάφνη ἑλληνικῆς βασιλείας. Ἅγιον τὸ χῶμα τοῦ τάφου καὶ τούτων τῶν μαρτύρων πίστεως καὶ πατρίδος. Γῆ τῶν πατέρων μας ἐλαφρὰ κράτει αὐτοὺς εἰς τοὺς κόλπους σου· καὶ ἄς μνημονεύηται τὸ ὄνομά των κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, αἱ δὲ ὡς παράδοχος σύμπτωσις εἰς τὰ χρονικά τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, αἱ δὲ ὡς ἀρχαιότατοι πόλεις Ἱερουσαλήμ καὶ Ἀθῆναι αἱ τοσοῦτον περιδοξοὶ ἢ μὲν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς, ἢ δὲ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πολιτείας, συμπανηγυρίζουσι ταυτοχρόνως καὶ τὰ κεφάλαια τῆς δόξης τῆς.

Καὶ διὰ ταῦτα, ὦ στρατηγὲ, ὅταν ἐπανέλθῃς εἰς τὴν ἐνδοξὸν γῆν τῶν ἀγῶνων σου, καὶ θάψῃς εἰς αὐτὴν τὰ κόκκαλα τῆς μητρὸς σου, ὅπως συγχωνευθῶσι με ἐκεῖνα τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν σου, ἐνθυμοῦ καὶ τὴν γῆν ταύτην τῆς γεννήσεώς σου· διαδώσον ἀγάπην πατριωτικὴν, χρῆθι θρησκευτικὰ, σύνδεσιν φιλίας, συμπόσεως καὶ συναγωνισμοῦ εἰς τὰ παῖδιά σου, εἰς τοὺς ἐγγόνους σου, ὅπως αὐτὰ μετὰ τῶν Ζακυνθίων συναγαπῶνται ὡς συμπολίται, συναισθάνωνται ὡς ὁμοεθνεῖς, συνεργάζωνται διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος, δι' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μεγαλεῖον πατρίδος. Ἴσως αἱ παρούσαι πολιτικαὶ περιπτώσεις εὐδοκίμουσαι ταχύτερον καὶ εὐνοϊκώτερον προᾶξωσι τὰς περὶ Ζακυνθίων καὶ τέκνων του ἀδελφοποιίας σου.

Ἐπι τοῦ παρόντος ἀντηγεῖ ἐκ τῆς δύσεως. Ἢδὴ παρασκευά-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΜΕΤΡΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

(8)

ζεται νέον προσάρτημα εἰς ἀποκατάστασιν Ἑλληνικοῦ μεγαλείου. Ἡ Ζάκυνθος μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφωμένη νήσῳ τοῦ Ἰονίου προετοιμάζονται νὰ σμίξωσι μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἵνα βασιλεύονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς συνοδεύονται διὰ τῆς αὐτῆς ἀνταπαρνήσεως. Ἡ πατρίς οὕτω τῶν Θεοτόκων, τῶν Μανιατῶν, τῶν Σολομῶν, τῶν Ζαμπελίων, τῶν Μαργουινῶν, τῶν Καραβίων, ἡ κοίτις τῶν Καποδιστρίων, τῶν Μεταξάδων, τῶν Ῥωμαίων, ἡ πρωτάρ-ξασα τὸν νεώτερον Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν, ἡ πρώτη μετὰ τῶν Ἑλλη-νικῶν λαῶν θεμελιώσασα Ἑλληνικὴν αὐτονομίαν ἔπειτα ἀπὸ 600 χρόνων ξενοκρατίαν εὐρίσκει δικαιοσύνην ἀπὸ τὴν γενναϊότητα τῆς Ἀγγλίας. Διὸ καὶ πάλιν

Φωράζουτε ὡς τ' ἀστέρια

Καὶ τοῦ Ἰονίου τὰ νησιά

Καὶ ἀπλόρουσι τὰ χέρια

Διὰ τὰ δεῖξουτε χαρὰ,

Δοξολογοῦσι τὸν Ἰψιστον, εὐγνωμονοῦσι τοὺς προστάτας.

Εἶθε ὅλοι οἱ Ἑλληνικοὶ λαοί, ὡς εὐρίσκουσι παρηγορίαν εἰς τὰς θλίψεις μετὰ τὴν αὐτὴν ὁμοθησκείαν, ὡς ἐκφράζουσι τὰ διανοήματα διὰ τῆς αὐτῆς γλώσσης, ὡς συνδέονται διὰ τῆς αὐτῆς ὁμοφύλλου ἀγάπης· οὕτω νὰ κυβερνῶνται μετὰ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον βασιλείας, δοξαζόμενοι ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ θρόνου τῶν χριστιανικῶν αὐτοκρατόρων των.

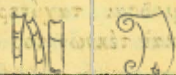
Σὺ δὲ, ὦ Αἰκατερίνη, γυνὴ Ἥρωος, μήτηρ γενναίων τέκνων, σπλάγχνα φιλοπατρίας περικυκλοῦσα τὸν θρόνον τοῦ πλάσου σου, δέου πρὸς τὸν Θεὸν μετὰ τῶν ἔθνομαρτύρων πατρός, συζύγου, καὶ τέκνων σου, ἵνα ὑπὸ τὸ σκῆπτρον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατεσκευάσεν ἡ ἀνδρεία τῶν συγγενῶν καὶ ὁμοφύλλων σου, πολιτικῶς εὐτυχήσῃ ἡ γῆ αὐτῆ, ὅπου ἐφιλοξενήθης, ἔζησες καὶ ἐτάφης, καὶ ἤδη πάλιν ἀκαύεις τοὺς μακαρισμοὺς τῶν ἱερέων καὶ ἐγκατοίκων τῆς.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘῳ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «Η ΑΥΓΗ»

Διευθυνομένου ὑπὸ Ν. Κοντόγιωργα.

1863

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1.Σ2.Φ5.0021